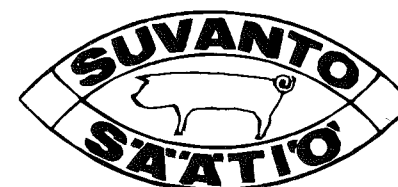

SUVANNON

SEUTU

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 6 • 1996
S Y Y S K U U

Moottorisahat ja muut työkalut aseinaan talkooryhmä sai Sakkolan hautausmaa-aluetta raivattua ja siistittyä hyvään malliin. Tavoitteena on jatkaa alueen ehostamista ensi vuoden pitäjäjuhlita varten. Sivu 8.

TOIMITUKSEN TUOLI

Syksyinen hyvää päivää kaikille suvannonseutalaisille! Kosteasta alkukesästä hypättiin poikkeuksellisen helteiseen elokuuhun, ja siitäpä sitten on jo siirrytty syyskauteen - kuten kalenterikin näyttää.

Punkalaitumella vietetyt pitäjäjuhlat keräsivät taas väkeä vuositapaamiseen; kiitos vain järjestelijoille. Lehden toimittaja ei valitettavasti päässyt loma-reissujen vuoksi paikalle, mutta huhu-puheet kertoivat onnistuneesta juhlapäivästä. Tuonnempana on päivän aikana napsittua valokuvasatoa, samoin vielä tutkittavaksi puhujien mietteet niin sankarihaudalta kuin pääjuhlasta.

Ensi kesän pitäjäjuhlien järjestely Sakkolaan menoa varten on jo täydessä käynnissä. Tämän numeron sivuilta löytyvät myös yhteystiedot ja mahdollisuus vaikka ennakoilmoittautua juhille lähtöä varten. Luvassa on ainutlaatuinen matka, joten kaikkien kynnelle kykenevien kuin nuorenkin polven on paikallaan pohtia mahdollisuutta matkata muutamaksi päiväksi

Sakkolaan ensi elokuun alussa. Tarjolla on kaksi vaihtoehtoa, kolmen ja neljän päivän reissut.

Kuluneena suvena on järjestetty myös monia sukutapaamisia - ne vakuuttavat osaltaan kiinnostuksen säilymistä karjalaisuuteen kuin myös halua kokemusten ja tiedon siirtoon jälkipolville. Mielessä kannattaa tietysti pitää se muistutus, että nuorille on annettava paikkansa ja mahdollisuutensa todella tulla mukaan ja jatkaa karjalaisen kulttuurin vaalimista mukautettuna nykymailman menoon; kuten pitäjäjuhlien juhlapuhujakin korosti.

Tässä vaiheessa on paikallaan myös kiittää Suvannon Seudun lukijoita ja lehteen materiaalia toimittavia. Postia on saapunut mukavasti, ja julkaisuvuoroaan odottamassa on niin kirjoituksia kuin valokuvia. Kuten aikaisemminkin on muistutettu, kaikkea ei yhden lehden sivuille voi sulloa, joten kärsivällisyyttä. On myös asioita, mikä pitää laittaa esille samantien, jolloin ajattomammat tarinat ja kuvat joutuvat vieläkin odottamaan.

Mutta pitääkään kynät terävinä. Syksyn aikana ilmestyy vielä kaksi numeroa, toinen marraskuun alkupuoliskolla, toinen joulun alla. -MRT

Lapinlahden kylätapahtuma

Punkalaitumella lauantaina 21.9.1996.

Kokoonnutaan kirkolla haudoilla klo 12.00.

Sen jälkeen klo 13.00 Kanteenmaan NS-talolla.

Kylätoimikunta

Sakkolan sotainvalidit ja -veteraanit

Kerhomme tekee ruskaretken Ikaalisten Kylpylään 26.10.1996.

Kokoonnutuminen kylpylän vastaanotossa n. klo 14.

Samalla neuvotellaan ja päätetään kerhomme 55-vuotisjuhlista Sakkolan sankarihaudat-alueella elokuun ensimmäisinä päivinä 1997.

Ilmoittautukaa Ikaalisten kokoonntumiseen puh. 937 - 5840126 Lauri Lamppu, Valkeakoski.

Tervetuloa!

**Haitermaan,
Pannusaaren ja
Lupran kylien
kyläjuhlaa
vietetään
Lempäälässä
3. päivänä
marraskuuta 1996.**

Aluksi osallistutaan Lempäälän kirkossa klo 10. alkavaan jumalanpalvelukseen ja sen jälkeen suoritetaan kunniakäynti Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä hautausmaalla.

Yhdessäoloa jatketaan Lempäälän seurakuntatalossa.

Ohjelman pääasiana on kyläläisten vapaa seurustelu aterioineen. Osanottajien toivotaan myös esittävän ohjelmaa. Aterian ja päiväkahvin yhteishinta on 45 markkaa hengeltä.

Kyläläiset perheenjäsenineen sekä myös ne, joilla on siteitä Haitermaahan, Pannusaaren tai Lupraan, ovat sydämellisesti tervetulleita yhteiseen kyläjuhlaan.

Kylätoimikunta

Ensi kesän pitäjäjuhlan matkoja voi jo varata

Nämä neitokset soittivat kanteleitaan tämän suven Sakkolajuhlissa Punkalaitumella. Ensi kesän juhlaseremonioita suunnitellaan jo hyvää vauhtia. Elokuun alkupäivät kannattaa jo nyt varata almanakkaansa ja ilmoittautua mukaan matkalle.

Vuoden 1997 Sakkolan pitäjäjuhla järjestetään oikein paikan päällä eli itärajan takaisessa, nykyisin Gromovon nimeä kantavassa pitäjässä.

Tapahtumaa järjestämään Suvanto-Säätiön hallitus on nimennyt toimikunnan, mihin kuuluvat hallituksen varsinaiset ja varajäsenet sekä valtuuskunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja eli: Esko Kallonen, Aaro Viskari, Esteri Lopenen, Yrjö Raaska, Matti Naskali, Ritva Koski, Anneli Kuisma, Hannu Turkinen, Hannu J. Pauku ja Samppa Viskari.

Juhla järjestetään vuotuisen tavan mukaan elokuun ensimmäisenä viikonvaihteena. Matka toteutetaan kolmen ja neljän vuorokauden pituisena: reissuun lähdetään perjantaina 1..8.1997. ja paluupäivä määräytyy

varatun reissun mukaisesti.

Juhla vietetään lauantaina 2.8. Ohjelmaakin on jo luonnosteltu: Ensin on jumalanpalvelus hautausmaan alueella, sen jälkeen kirkkokahvit Kiviniemessä, missä myös vietään päivän pääjuhla. Illalla nautitaan juhlaillallinen, ja ruokailu jakautuu nähtävästi kahteen eri kattaukseen. Lisäksi suunnitteilla on ohjelmaa - mahdollisesti possujuhla tms.

Matka- ja majoitusjärjestelyistä käydään neuvotteluja, sillä odotuksissa on bussilasteittain väkeä paikan päälle Sakkolaan. Matkan hintaa ei vielä voida varmistaa, mutta oletettavasti reissun kustannukset liikkuvat tuhannen markan tietämissä, ehkä hieman yli.

Ennakoilmoittautumisia ja tiedusteluja voi tehdä saman tien, viimeistään mukaan on ilmoittauduttava tou-

kokuun 31.5.1997. loppuun mennessä. Kiinnostus on kuitenkin hyvä ilmaista jo nyt, että järjestelijät tietävät varautua sen myötä.

Ilmoittautua voi seuraaville:

Esko Kallonen, puh. 03 3676 603 tai 9405540747

Hannu J. Pauku 02 7628152 tai 949 741296

Matti Naskali 02 5380855 tai 949 721902

Hannu Turkinen 03 3753525 Yrjö Raaska 03 3739541

Esteri Lopenen 03 3750457 Samppa Viskari 03 3351212

Matkatoimisto Lomalinja 03 2140405

Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy marraskuun alkupuoliskolla.

Lehteen tarkoitettu aineisto pitää olla toimituksessa

viimeistään keskiviikkona 23.lokakuuta. os. Rautasemantie, 37550 Moisio

Sakkolan juhlat Punkalaitumella vietettiin elokuun ensimmäisenä sunnuntaina. Seuraavilla sivuilla juhlan tunnelmia sanoin ja kuvin.

Toivo Kuparisen mietteet

Sankaripatsaan äärellä 4.8.1996.

Toivo Kuparinen (mikrofonin ääressä) herkisti kuulijat sankarihautojen kunniakäynnillä.

"Täs on meillä miehiämme, uinussa urhojamme, jotka antoivat elämän, hengen urhot uhrasivat puolesta suloisen Suomen, edestä kontujen kotoisten".

Nämä Aleksanteri Aavan säkeet olivat kiveen piirrettyinä Sakkolan kirkon vieressä olleeseen Vapaussodan sankarivainajien muistomerkkiin.

Kirkko on tuhoutunut, patsas hävinnyt, mutta sanat elävät yhä. Ne sopivat sanottavaksi täällä ja kaikilla Suomen kirkkomaiden sankarihautoilla, menetetyn Karjalan rappeutuneilla kirkkomailla, taistelupaikkojen kenttähaudoilla, metsiin, järviin ja mereen kadonneiden soturien leposijoilla. Kaikissa mainituissa paikoissa on miehiämme, naisiakin, jotka antoivat elämänsä maamme itsenäisyyden, vapauden ja oikeaksi tietämänsä asian puolesta.

Meidän, tämänpäivän suomalaisten, tulisiakin toteamisen sijasta asettaa itsellemme kysymys, miksi? Miksi meillä on yli 80 000 sankarivainajaa, noin 40 000 vielä keskuudessamme elävää sotainvalidia ja yli 200 000 sotaveteraania - miehiä ja naisia.

Eivät he ole menneisyyden haamu-

ja, vaan osa meistä, osa tästä kansasta. He ovat yhdysside menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden välillä. He ovat olemassa siksi, että 1939 meillä oli vain kaksi vaihtoehtoa: joko suostua vieraan vallan alistamaksi Neuvosto-Suomeksi tai taistella perusarvojemme, vapauden, itsenäisyyden ja oikeudenmukaisuuden puolesta.

Kansamme valitsi taistelun, niin mahdolltomalta kuin se voimasuhteiden valossa tuntuikin. Talvi- ja jatkosodan taistelujen jälkeen olimme yhä vvappaa ja itsenäinen kansa. Uhraukset olivat suuret; meille niin rakas Karjala menetettiin, kansainvälinen oikeudenmukaisuus ei toteutunut, mutta meille jäi - vapaa ja itsenäinen yhteinen isänmaa.

Sodan uhrin olivat vapautemme hinta. Meidän tulisi myös yhä uudelleen kysyä, miten oli mahdollista, että pystyimme uudelleen rakentamaan sodan vaurioittamat rakennukset, huoltamaan kaatuneiden lapset ja omaiset, auttamaan sotainvalidit uuteen elämän alkuun ja asuttamaan uusille asuinsijoille yli 400 000 Karjalan heimon ihmistä, jotka olivat joutuneet jättämään kotiseutunsa, monet jopa kahteen kertaan, maksamaan meille oikeudettomasti

tuomitut sotakorvaukset ja auttamaan sodasta palanneet rintamamiehet myös uuden elämän alkuun.

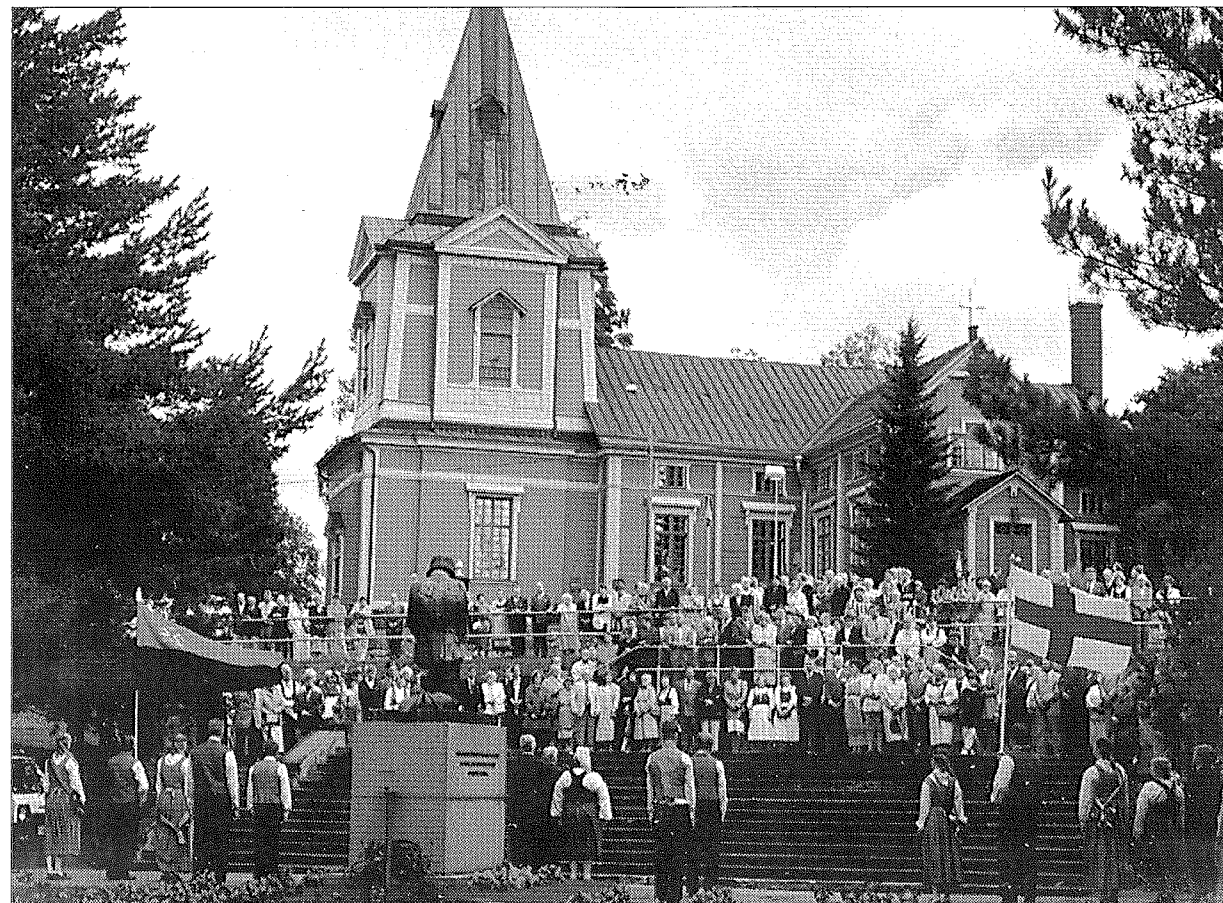
Tuo kaikki tuntuu mahdolltomalta, mutta Suomen kansa teki mahdolloman mahdolliseksi. Meillä ei ollut taaskaan muuta vaihtoehtoa - oli vain selviytymisen pakko. Meillä ei ollut - ei ole vielääkään - muuta kotimaata, jossa voimme elää ja asua vapaana kansana.

Kunniakäynnin sankarihautojen äärellä Toivo Kuparinen päätti:

- Olemme tällä paikalla kunnioittamassa kaatuneiden veljiemme muistoa. He eivät halunneet sotaa, mutta he halusivat puolustaa tätä maata viimeiseen saakka. He täyttivät velvollisuutensa mitään tinkimättä.

Taipaleenjoen taisteluissa komppanianpäällikkönä ollut kirjailija Yrjö Jylhä sanoo runossaan Vainneet voittajat:

"Te ette turhaan taistelleet, Te ette turhaan kaatuneet, Te saitte suurimman voiton. Te voitit veljen veljelleen, Te löysitte kansan eksyneen, Te airuut aamunkoiton".

Juhla käynnistyi perinteiseen tapaan jumalanpalveluksella. Kirkossa saarnasi Vaalan kirkkoherra Tauno Wickström, ent. Naskali. Liturgina toimi pasteri Veli-Matti Karo. Punkalaitumen kirkkokuoro lauloi Martti Pihlajamaan johdolla.

Punkalaitumen Karjalaiset järjestivät onnistuneen juhlan. Yleisö sai nauttia puheiden ohella musiikista, tanhusta kuin kuorolaulusta.

Seija Mahlamäki-Kultanen: Karjalaisella kulttuurilla tekoa

"Ihminen haluaa edelleen kuulua johonkin"

Juhlapuheen pitäjä, rehtori, MMM Seija Mahlamäki-Kultanen käsitteli puheessaan sakkolalaisuutta tämän päivän kannalta - miettien, mitä voisi olla jäljellä siirrettäväksi tuleville sukupolville.

- Siirtolaiset jättivät Karjalan yli viisikymmentä vuotta sitten. Lapset ovat nyt varttuneet kuusikymmenvuotiaiksi; lähteneistä moni on jo kuollut. Karjalaan jäi lapsuus, joka saa väkisinkin romanttisia sävyjä. Onko se väärin? Ihminen tarvitsee sekä kauniita muistoja että ihania unelmia tulevaisuutensa varaksi jaksakseen elämän arjen.

Suomi ja Karjala olivat tuolloin täysin maatalousvaltaisia. Maatalous merkitsi elämäntapaa ja arvovalintoja, ei vain ammattia muiden joukossa. Elettiin ydinperheessä ja suvussa, naapuripuoli ja naapurusto muutenkin olivat tärkeitä. Tiedonvälitys toimi suupuheen, sanomalehden ja radion avulla; muusta maailmasta välitettiin paljon vähemmän kuin tänä päivänä.

Ulkomaalaisia vaikutteita oli Suomeen toku jonkun verran tullut; oli suomenruotsalainen vähemmistö, venäläisvaikutteita sekä teollisuudessa työskenteli saksalaisia ja englantilaisia työnjohtajia ja ammattimiehiä. Silti kulttuurimme oli varsin kansallinen ja paikallinen ja silloin toiselta puolen Suomea muuttaneet karjalaiset koettiin monin seuduin elämäntavaltaan, murteeltaan ja olemukseltaan hyvin oudoksi. Voi puhua molemmipuolisesta kulttuurishokista.

-Meille karjalaisten jälkeläisille menetetty Karjala välittyy toisten kertomana ja heidän kasvatuksessaan. Karjalaisiirtolaiset ovat valinneet erilai-

sia selviytymistapoja menetyksestään. Osa pyrki sulautumaan mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti valtaväestöön - esimerkiksi lapset oppivat helposti uuden murteen. Toisaalta monet etsivät turvaa ja yhteyttä entisistä karjalaisista naapureistaan uusilla asuinsijoilla. Tavattiin mm. erilaisissa tupailloissa.

Tänä päivänä yhteiskunta tukee menetyksen kokeneita monenlaisin tavoin. Silloin tukitoimena oli pala maata ja pakko selviytyä.

- Uskon, että karjalaisten yhdistystoiminnalla on tänäkin päivänä terapeuttista merkitystä jäsenilleen. Oli aikanaan hyvin viisasta sijoittaa karjalaiset asumaan lähelle toisiaan - toisin kuin Suomeen saapuvia ulkomalaispakolaisia ja maahanmuuttajia nyt sijoitetaan, huomautti Mahlamäki-Kultanen.

Aika näyttää, mikä osa siirtokarjalaisuudesta on jäädäkseen vaikuttamaan. Sen eteen voivat karjalaisaktiivit tehdä vielä paljon.

- Olennainen kysymys on, annetaanko nuorten tulla mukaan päättämään, toimimaan ja rakentamaan tulevaisuuden karjalaisuutta.

Nykypäivän ihmisten elinpiiri on laajentunut. Lapset tietävät jo varhain, kuinka suuri maapallo on, mitä sen ulkopuolelle jää ja miten eri tavoin ihmiset elävät. Onko tässä karjalaisesta identiteetistä jäljellä muuta kuin koko kansalle kelpaavat eineskarjalanpiirakat ja mikä loppujen lopuksi on alkuperäistä karjalaista kulttuuria?

- Kulttuurin käsite on laajentunut kattamaan ihmisen tavan elää, ymmärtää ja jäsentää maailmaansa, kulttaa ja ilmaista itseään. Kulttuuri on

Juhlapuhuja Seija Mahlamäki-Kultanen kansallispuvussaan.

kuin ihmisen toinen luonto.

Kieli on tärkeä osa kulttuuria. Karjalan murre on seuraavan polven karjalaisilta jo lähes kokonaan kadonnut ja korvautunut yleiskielellä ja nykyisten asuinseutujen murteella. Kesäpaamisissa on tilaisuus vaihtaa juuriin murteelle - kun kerrankin tulee ymmärretyksi.

Taannoin pienimmissä elinpiireissä elettäessä esimerkiksi karjalaisuuden merkitystä viisikymmentä vuotta sitten voi pitää olennaisesti suurempana osallisilleen kuin ylipäätään minkään seudun merkitystä tämän päivän Suomessa asukkaalleen. Tämän päivän yhteisöt ovat tilapäisiä ja jokaisella on montakin elinpiiriä, jossa sukkuloi.

Koulujen tavoitteena on kasvattaa lapsista monikulttuurisia, suvaitsevaisia maailmankansalaisia. Kansojen ja rotujen sekoittuminen ei ole läheskään kaikkialla onnistunut - uutiset kertovat jatkuvasti sisällissodista ym. enakkoluuloista ihmisten välillä.

- Kuinka halukas ihminen sittenkään on laajentamaan asenteitaan ja hyväksymään erilaisuutta? heitti puhuja.

Paikallisuus, oma kieli ja kulttuuri ovat yllättävän tärkeitä monille ihmisille, vaikka muiden kulttuurien vaikutteita ollaan halukkaita ottamaan höysteeksi.

Nykyihmiseltä puuttuvat monesti myös ne turvajoukot, jotka esimerkiksi suku ja muut läheiset ennen tarjosivat. Menetyks on ollut suuri ja sitä pyritään esimerkiksi nykyisessä sosiaali- ja terveyspolitiikassa ja alan työssä paikkaamaan. Verkostotyöhön liittyy luonnollisten toimintaverkkojen henkiinherättäminen ja tukeminen.

- Tämän päivän ihmisten selviämistä ankarassa taloudellisessa, koulutuksellisessa ja ammatillisessa kilpailussa voisi tukea juuri perinteisen karjalaisen kulttuurin parhaiden puolien elvyttämisellä. Kyse ei ole välttämättä murteesta tai kansanlauluista, vaan sosiaalisesta, yhteisöllisestä elämäntavasta.

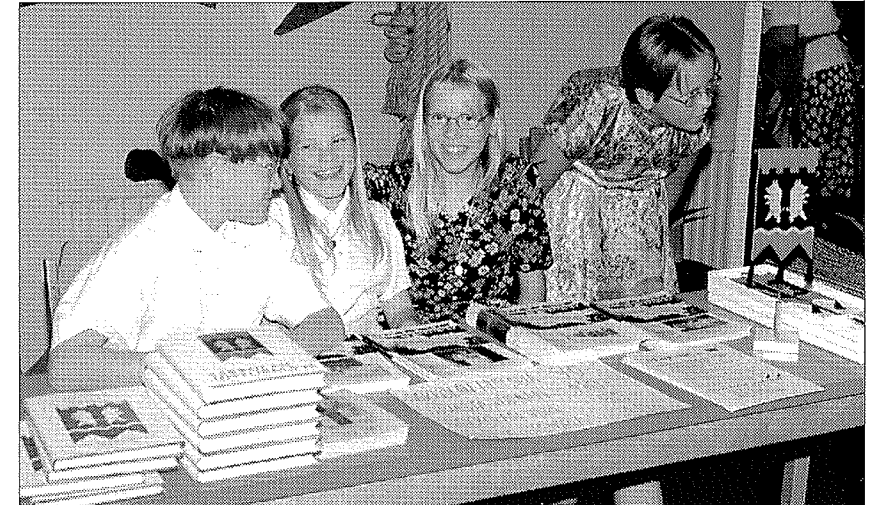
- Nöyrä, avuntarpeensa myöntävä ihminen voi saada elämältään paljon enemmän kuin komean kulissin takana yksin riutuva. Sellaiseen mielekkäseen nöyrytykseen karjalaiset ovat mielestäni tottuneet muuta kansakuntaa paremmin ja voisivat tämän läksynsä opettaa muillekin.

Juhlapuhuja matkasi ajatuksissaan vielä karjalaisille talonpoikaistiloille, jossa edellytettiin kaikkien perheenjäsenten työpanosta.

- Ankarasta työtaakastaan huolimatta suomalaisen pientilan emäntä oli monia eurooppalaisia sisariaan tasa-arvoisempi. Monet tutkijat ovat sitä mieltä, että suomalaisten naisten tasa-arvon juuret ovat juuri tässä yhteisessä yrittämisessä ja usein myös tuotannollisessa päätöksenteossa.

Karjalaisuuden määritelmän Mahlamäki-Kultanen heitti jokaiselle itselleen.

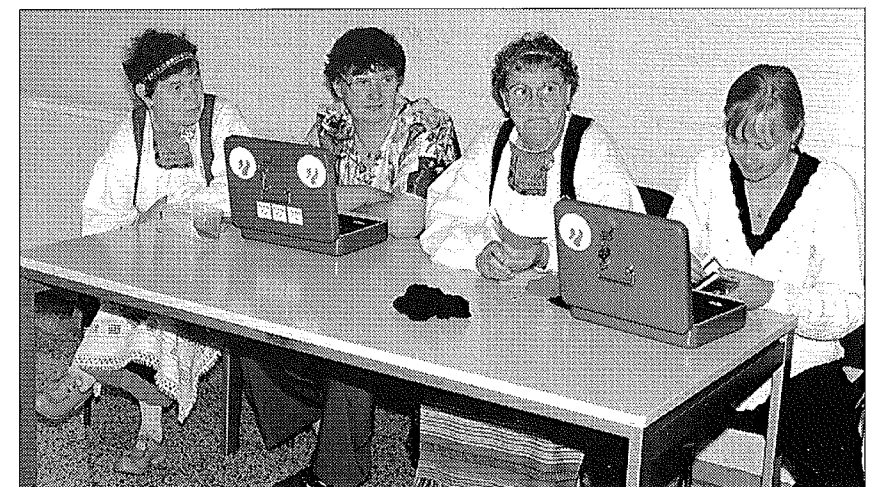
- Ihminen haluaa edelleenkin kuulua johonkin, mutta näkee tärkeäksi valita itse elämänsä kiintopisteet ja olemassaolonsa perustan. Siihen heille on annettava oikeus. Karjalaisuus elään, jos se kykenee rakentamaan uusiutumiseen kasvavan karjalaispolven voimin.

Nuoria löytyi tämänkinvuotisille pitäkäjuhille - tässä vunukkaväki kauppaamassa "hengen ravintoa" Sakkolasta.

Ja ruumiin ruokintakin on aina juhlilla tärkeä juttu.

Lipunmyyjät rivissä - paljonkos sitä väkeä kävikään..

Talkoo- päivä tehty

Me käymme kuin kirkkohon
kummuilleen,
liki alttarin liikaitain.
Mitä sykähti tuolla sydämeen,
se kaikki on totta vain;
petos, vilppi kaikkosi kerrassaan,
on luona urhojen usko vaan,
ja viipyy vienona rakkaus,
sekä toivojen tuulahdus.

Aleksanteri Aava

Edellä mainitut sakkolalaisen rukoi-
lijän säkeet kuvastavat paljont tunto-
ja, joita mielessämme liikkui, kun aloi-
timme talkootyömme kesäisenä lauan-
taiaamuna 27.7.1996. Sakkolan hauta-
usmaan alueella. Säkeet lausui tuona
aamuna pienessä hartaushetkessämme
Samppa Viskari Sakkolan kirkon por-
tailla.

Suvanto-Säätiön hallituksen jäsenet

Esko Kallonen, Ritva Koski, Anneli
Kuisma, Matti Naskali, Yrjö Raaska,
Hannu Turkkinen ja Aaro Viskari sekä
valtuuskunnan puheenjohtajat Hannu
J. Paukku ja Samppa Viskari sekä li-
säksi Viljo Pitkänen ja kuljetuksesta
huolehtinut Markku Nuora muodosti-
vat sen talkooporukan, joka oli käyn-
nistämässä haustausmaan alueen kun-
nostustyöt.

Ryhmä lähti matkaan varustuksenaan
moottorisaha, lapiot, rautakanget, ve-
surit ja muut tarpeelliset työvälineet
sekä runsaasti aitoa, sydäimestä lähte-
vää talkoomieltä. Tavoitteena oli suo-
rittaa tai vähintään saattaa hyvään al-
kuun alueen kevyt raivaus, yleinen siis-
timinen ja sankarihauta-alueella ole-
van kuopan täyttäminen, mihin saatiin
avuksi paikallista kaivinkonevoimaa.
Tavoitteena oli myös määritellä sen
alueen rajat, jota on anottu rauhoitet-
tavaksi meille sakkolalaisille.

Työteliäs talkoopäivä

Vaikka oli sattumalta unikeonpäivä,
ei kukaan tunnustautunut unikeoksi,
vaan jokainen oli aamuvarhaisesta vir-
keänä ja valmiina käymään työhön
käsiksi. Matka majapaikasta kirkolle
saattoi alkaa. Sakkolan aseman edes-
sä oli pikainen tapaaminen Gromovon
kunnanhallituksen puheenjohtaja Ana-

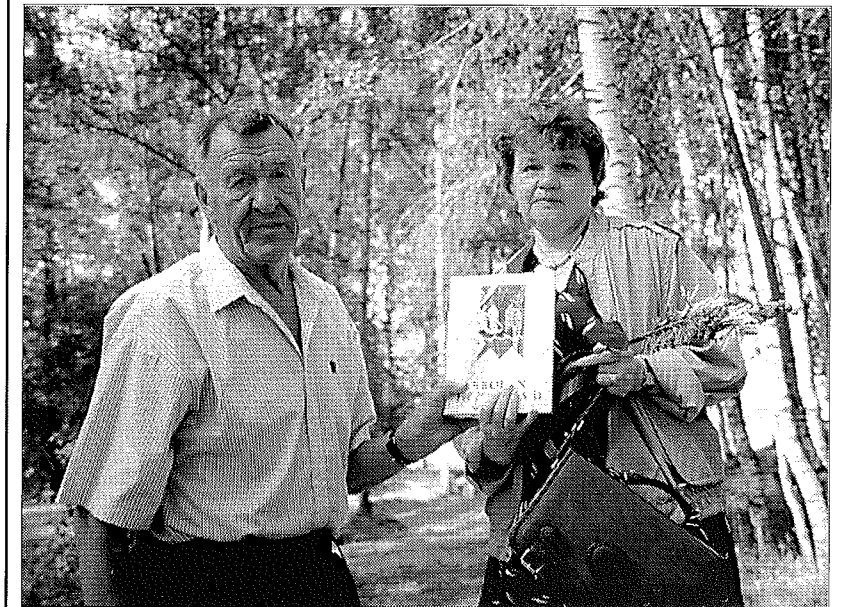
stasia Bakatsh'in kanssa, jolloin pu-
heenjohtajat sopivat seuraavasta neu-
vottelusta hänen kanssaan.

Hautausmaalla hiljennyimme pie-
neen hartaushetkeen, minkä jälkeen
raivaustyöt alkoivat. Ensimmäinen
tehtävämme oli raivata sankarihauta-
alueella olevan kuopan reunoilta osit-
tain varsin järeäkin puusto pois, jotta
kuopan täyttäminen tuli mahdollisek-
si. Tehokkaasti murisi moottorisaha
Viljon taitavissa käsissä ja puhdasta
jälkeä syntyi nopeasti, joten täyttämi-
nen voitiin aloittaa. Se olikin päivän
mittavin työ, sillä samalla kun kaivin-
kone työnsi reunalle kuoppaan, niin
samanaikaisesti kerättiin alueelta ros-
kat ja raivausjätteet sinne, johon ne
hautautuivat. Täyttämiseen tarvittavaa
lisämaata, hiekkaa, tuotiin 18 kuor-
maa.

Mittausryhmä toimi Yrjön johdolla
ja suoritti alueen mittauksen ja rajo-
jen määrittelyn sekä linjaukset maas-
toon. Oheisesta kartasta voidaan tode-
ta, että rauhoitetuksi tarkoitettu alue
on pinta-alaltaan 7.850 neliometriä.
Alue rajoittuu kirkon raunioiden ym-
päriksi käsittäen lisäksi ympäröivää
puistoa.

Raivaus- ja siivoustyötä tuntui riit-
tävän määrättömästi, vaikka raivaus-
sen osalta keskityimme lähinnä vuoit-

Sukuaan etsivä Tatjana mukana matkalla Sakkolassa

Samppa Viskari ojensi Suvanto-Säätiön lahjoittaman Sakkola-kirjan juu-
riaan etsivälle Tatjana Pokotinskajalle.

Suvannon Seudun viime numerossa
oli tarina Tatjana Pokotinskajasta, joka
vuosikymmenten jälkeen etsii sukujuu-
riaan, mitkä tiettävästi liittyvät Sakko-
laan.

Samppa Viskarin vetämä elokuinen
kotiseutummatka sai uutta ilmettä, kun
Sampan ystävä Andrei Kotsiinin ansi-
osta saatiin yhteys Pietarissa asuvaan
Tatjaana Pokotinskajaan. Hän lähti
mukaan Sakkolan käynnille.

Virrellä Soi kunniaksi Luojan sekä
Herran siunaus -rukouksella aloitettiin
Sakkolassa kotikirkon raunioilla päi-
vä, jonka Tatjana P. muistaa varmasti

koko loppuelämänsä. Liikuttuneena
hän seison syntymäpäitjensä kirkon
raunioilla 23.8.1996. Hän katsoi kyy-
neleet silmissä muistomerkkiä ja siinä
olevaa tekstiä.

Tunnelma oli harras ja meitä Sak-
kolan matkalaisiakin kovin kosketta-
va ja herkkä.

Tatjana Pokotinskaja sai nähdä kau-
niin syntymäpäitjensä 52 vuoden jäl-
keen. Toivottavasti löydämme hänen
sakkolalaisia sukulaisiaan täältä Suo-
mesta.

Päivälleen 55 vuotta sitten venäläi-
set vetäytyessään sytyttivät kirkkom-
me tulee 23.8.1941.

S. Viskari

Ken on kotoista sointua kuunnellut,
ei kauniimpaa hän kaivannut.
se piirteiltänsä on pienoisaa mut'
voimaltansa on valtavaa, se hennosti
koskee, kauas soi, sen keralla
vaikka kuolla voi.

Aleksanteri Aava

tuneiden puiden sekä tiheiden vesaik-
kojen raivaamiseen.

Työn lomassa nautimme Annelin ja
Ritvan tarjoaman maittavan kenttälou-
naan ja tietenkin päivään kuuluivat
virkistävät kahvihetket.

Paluumatkalla illalla majapaikkaam-
me Rautuun huuhdeltiin talkoopäivän
hiet Lännäjärven, jonka kaunis, hiek-
kainen uimaranta oli aivan maantien
tuntumassa.

Tavoitteiden toteutumisessa

Asetetuista tavoitteista selvittiin koh-
tuullisesti - vaikkain raivaus ja kuop-
pan täyttäminen jäivät hieman kesken.
Nämä vaativat jonkin verran jatkotoi-
mia. Sen sijaan rauhoitetun alueen
rajojen määrittäminen ja pinta-alan
mittaukset tulivat loppuun suoritetuik-
si.

Toimintamme herätti kiinnostusta
paikallisessa väestössä. Kaikenikäisiä
Gromovon kylän asukkaita kävi tarkas-
telemassa puuhiamme. Etenkin lapsia,
mutta myös aikuisia hakeutui lähem-
min katselemaan työtämme ja jopa
tulkin välityksellä vaihtamaan ajatuk-
sia. Tulkkina toimi matkan aikana Toi-
vo Laitinen.

Tuupovaaralainen Rautasen paris-
kunta liikkui omalla autollaan ja py-
sähtyi keskustelemaan. Siinä oltiin et-
simässä aviomiehen juuria. Hänen
isänsä, v. 1913 syntynyt Antti Rauta-
nen oli asunut Sakkolassa, muuta tie-
toa heillä ei ollut. Meillä mukana ol-
leesta kirjasta, Sakkolan kylät tuvasta
tupaan, löytyi vastaus sivulta 41, koh-
dasta 4. Tyytyväisyys oli molemmin-
puoleinen.

Lähiajan tavoitteena on saada alueen
kunnostus päätökseen. Uuden muisto-
merkin suunnittelu ja toteutus, että
käytettäisiin mahdollisimman paljon
vanhan muistomerkin osia, on seuraa-
vana vuorossa.

Tavoitteena on, että kaikki olisi val-
miina elokuun alussa 1997, kun Sak-
kolan pitäjäjuhlat ovat Sakkolassa.

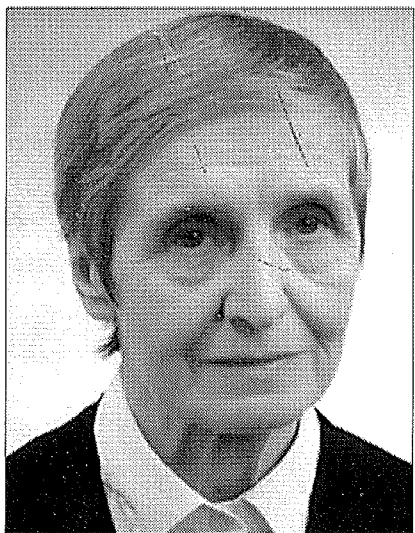
...on luona urhojen usko vaan,
ja viipyy vienona rakkaus,
sekä toivojen tuulahdus. A.A.

Matti Naskali

Talkooryhmä yhteiskuvassa: vasemmalta Hannu J. Paukku, Aaro Viskari, Yrjö Raaska, Hannu
Turkkinen, Ritva Koski, Samppa Viskari, Matti Naskali, Anneli Kuisma, Viljo Pitkänen ja Markku
Nuora. Kuvasta puuttuu Esko Kallonen; hän kun oli kameran toisella puolella.

KUOLLEITA

Rauha Pursiainen, omaasukua Nirkkonen, syntyi Sakkolan Petäjärvellä 29.12.1918 ja kuoli pitkäaikaisen sairauden murtamana 2.8.1996 Kajaanissa. Hänet siunattiin Kajaanin Valon kappelissa 10.8. lähiomaisten läsnäollessa, ja uurna laskettiin Lahden Levon hautausmaahan miehensä Uuno Pursiaisen viereen 24.8.

Viljo Mattias Äikäs, kuoli juhannuksena 22.6.1996. Hän oli syntynyt Valkjärven Nurmijärvellä.

Tyhjänä paikka tuntuu tuo, ihminen poies halaa. Viel sittenkin kaikkehen menneeseen, ikäänkuin toivoo salaa.
- Saima

Sirkka Loponen, syntynyt Sakkolan Petäjärvellä 8.10.1916, kuoli 3.7.1996. Lempäälässä. Vanhemmat Anna-Liisa ja Aleksanteri Loponen.

Pentti Leppänen, syntynyt 11.2.1932 Sakkolassa, kuoli Terhokodissa 13.8.1996.

Elsa Laamasen muistolle

Elsa Maria Laamanen, omaasukua Sipiläinen, syntyi 14.10.1906. Sakkolan Arkuntanhuassa Johannes (Juho) Sipiläisen ja Helena os. Paason vanhimpana tyttärenä. Hän avioitui Suvannon toiselta puolen, Sipilänmältä kotoisin olevan Vilho Laamasen kanssa ja nuori pari aloitti yhteisen elämän Viipurissa. Sodan jälkeen he asettuivat Helsinkiin Josafatin kadulle, josta Elsa vasta sairastuttuaan siirtyi läheiseen, miltei koti-ikkunasta näkyvään Diakonissalaitoksen Elim-kotiin. Siellä hänen elämänsä sammui 16.7.1996.

Työssä Elsa Laamanen oli mm. kutojana tekstiilitaiteilijalla. Hänen osaksi kutomansa teos riippui Urho ja Sylvi Kekkosenkin kodissa ainakin Kampinkadun aikaan. Kutomista Elsa harvasti kotioiloissaankin. Verhot olivat itse kudotut, samoin moni muu. Eläkeläisenä hän kuului Alppilan seurakunnan kangaspuukerhoon.

Muista harrastuksista on mainittava matkailu. Elsa kulki lappeenrantalais-tenj Kaakon Karjalaisten bussimatkoilla mukana Eurooppaa ristiin rastiin. Samoin tulivat tutuksi toisilla matkoil-

la niin Florida kuin Keniakin ja moni muu paikka. 85-vuotispäivänäänkin ris-teiltiin.

Elsa Laamanen oli iloinen, osallistuva ja ennakkoluuloton ihminen. Varsin myöhään ajokortin suoritettuaan hän ajoi Roveriaan yli 80-vuotiaaksi. Elsa hankki leipäkoneenkin noin 84-vuotiaana ja käytti sitä ahkerasti. Naapuritkin saivat lämmintä leipää.

Lukuisista yhdistyksistä, joihin Elsa Laamanen kuului, tärkeimmiksi muodostuivat karjalaisjärjestöt. Hän oli Sakkola-Seura ry:n perustajajäsen ja osallistui kaikkeen toimintaan. Aktiivisuudesta kertoi mukanaolo vuosikouksessa 87-vuotiaana. Muita tärkeitä olivat Helsingin karjalainen marttayhdistys ja Wiipuri-yhdistyksen Ikinuoret. Sakkola-juhilla hän oli lähes jokavuotinen vieras. Viime kesäiseen Helsingissä järjestettyyn juhlaankin hän osallistui vielä pyörätuolilla voimiansa mukaan.

Toukokuun alussa 1990 Elsa kahlasipaalain jaloja kylmässä Suvannon rantavedessä Hiekkarannalla Sudenhännässä kyynelien valuessa poskilla. Onni oli suuri, kun lapsuudenkotikin löytyi eheänä. "Nyt jouvan vaikka kuolemaan, kun tämän näin..." Kaksi vuotta myöhemmin hän pääsi veljenpoikansa Eeron kanssa käymään kotonaan sisälläkin. Valokuva Sudenhännän kodista nykykunnossaan oli esillä Elimkodissakin.

Elsa Laamasen siunasi viimeiselle matkalle 27.7.1996. Alppilan seurakunnan pastori Heikki Ahonen. Monilukuinen sukulaisten ja ystävien joukko saattoi Elsan miehensä viereen Honkanummen hautausmaalle ja peitti hautakummun ruusuin. Lämminhenkinen muistotilaisuus vietettiin Alppilan kirkon seurakuntasalissa.

Sakkola-Seuran puheenjohtaja Eila Aro lausui muistososanojensa päätteeksi Lassi Nummen säkeet:

"Ikuinen lepo pilvessä
lapsuuden maassa.
Niityllä poutapilven alla
lähellä kotia.
Täältä en enää lähde. Ikinä."

Anni Purontaa

KUOLLEITA

Tyttärenpojan muistot Lempäälän papasta

Eino Johannes Koiranen, syntyi 29.1.1913. Sakkolan Haitermaassa, kuoli 27.7.1996 Lempäälän terveyskeskuksessa. Omaisten ja ystävien saattelemana hänet siunattiin Lempäälän kirkossa 8.8.1996. Siunauksen toimitti pastori Mikko Oikarinen.

Eino Koirasen tyttärenpoika muisteli Lempäälän pappaansa muistotilaisuudessa puhuen ja soittaen:

- Minulla on ollut onni elää vaihetta, jolloin pääsi mummolaan oikealle maalla ja oikean maalaistalon ympäröihin. Muistan hyvin olleeni tien varressa maitolaiturilla odottamassa postia, tai sitten illan suussa pappaa ja sinistä folkkaria saapuvan töistä Kairimon kaupasta. Mukavaa oli myös päästä joskus tärkeänä pappan kaverina oikeaan kauppaan katsomaan hänen työtään yllään tummansininen myyjän takki.

Myös kesäiset heinätyöt tuoksuineen ovat vielä lämpimässä muistissa.

- Pappan kanssa kahden oli jännittävää käydä maidonhakumatalla läheisessä maalaistalossa tai vihanneksia ostamassa puutarhalla, ja joskus oikein miesten kesken päästiin järvelle kalaankin. Tuon ajan mielikuvista ehkä tärkein oli kuitenkin etuoikeus olla joskus kyydissä pappan viedessä tai hakiessa lainahevosta lähitalosta. Korvissani kuuluu pappan jämäkät mutta rauhalliset käskyt hevoselle.

Kuten hevosen ajossa, myös kaikissa pappan toimitissa päällimmäisenä näkyi vanhan kansan ahkeruus ja eräänlainen reilu kaveruus omalla lämpimäl-

lä tavallaan. Pikkupojan silmissä pappan rauhallisuus ja vakaus herättivät suurta luottamusta ja ihailua. Vaikka pappaa ei yleensä koskaan "pomppinut tai kiljunut riemusta", silti usein kuultu jatkuva ja tasainen viheltely paljasti tuulen ja mielen olevan sekä hyvää että myötäinen.

Nuoren opiskelijan muistelmat ovat jo hieman tarkempia.

- Muistan hyvin ne muutamat matkat Lempäälän pappan jo ollessa yksin Innilässä. Päällimmäisenä mielessä on näiden vuosien hiljaisuus ja rauha, jonka kiireinen opiskelija kohtasi pappan luona. Mummin kuoleman jälkeisistä ajoista voisin puhua Innilan hiljaisuudesta. Pappan vähäpuheisuus ei kuitenkaan ollut passiivisuutta, vaan tarkkaavaisin kysymyksiin hän otti selvää musiikinopiskelijan opintojen edistymisestä ja keikoista. Pappahan oli parhaina vuosinaan yksi Lempäälän päivystävistä kuorolaulajista kirkkainen tenoriäänineen. Hankalien olosuhteiden ja uhrautuvan maanpuolustuksen vuoksi pappan unelma hankkia järjes-

telmällistä musiikkikoulutusta ei toteutunut.

Kolmas aikakausi muistoissani on jo nuoren perheellisen näkökulma. Käynnit Lempäälässä harvenivat yllätysvierailuihin. Silti aina sydäntä lämmitti nähdä nyt jo vanhentunut ja sairaskin pappaa vastassa tutulla ovella toivottamassa tervetulleeksi ja toisaalta kyynele silmänurkassa hyvästelemässä matkaansa jatkavaa nuorta perhettä.

Viimeisiltä vuosilta on jäänyt päällimmäiseksi vaikutelma sitkeydestä ja periksiantamattomuudesta, jollaisesta me nykyajan pullamössöt mukavuudenhaluineen emme voi haaveillakaan. Viimeiseen asti pappaa ylivoimaisine vaikeuksineenkin halusi pysytellä Innilässä, omalla maallaan, omassa talossaan.

Viimeisen kerran kävimme katso-massa pappaa kesäkuun puolivälissä, tuolloin jo terveyskeskuksessa. Vaikka fyysiset voimat olivat heikot, silti hän halusi lähteä pyörätukensa kanssa saattamaan meitä käytävän puolelle. Hyvästellessämme pappaa viimeiseksi totesi Lassi-pojalle neljännessä polvessa: Nyt pappaa on sairas, mutta kunhan pappaa paranee ja pääsee kotiin, niin voit tulla sinne minua ja paikkoja katselemaan.

Pappaa ei enää päässyt Innilään asti -hän pääsi vielä parempaan ja lopulliseen kotiin, kotiin ilman turvapu-helmia tai pelkoa kaatumisesta tai yksin jäämisestä. Kirkas tenori soi nyt Taivaassa, tällä kertaa duurissa.

Nyt on meidän vuoromme muistella ja ikävöidä, mutta kaikki tämä voidaan tehdä iloiten ja kiittollisena pappaa elämästä niin kukkasineen kuin ohdakkeineen aina Taivaan Isän armoon luottaen.

Kari Pappinen

Suvannon Seutu julkaisee jokaisessa numerossaan

* merkkipäivät * suruviestit * kastetut * valmistuneet

* hääpäivät ym. perhetapahtumat

Kirjoita tiedot toimitukseen, liitä mukaan myös valokuva.

Tiedot julkaistaan maksutta.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

70 vuotta täytti 27.7.1996. Saimi Juntunen, omaasukua Kuisma, Suomussalmella. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Haitermaa.

85-vuotispäiväänsä vietti 1.8.1996. Martta Naskali, omaasukua Räikkönen, Lappeenrannassa läheistensä parissa.

80 vuotta täytti 11.9. Eeva Koiranen Lempäälässä. Sukujuuret Sakkolassa.

75 vuotta täytti 1.7.1996. Ilmi Inkeri Kinnari Turussa. Kotikylä Sakkolassa Valkjärvenkylä.

60 vuotta täyttää 23.9.1996. Erkki Naskali Lempäälässä, päivät su 22.9. kotona Toutosella. Erkki Naskalin sukujuuret ovat niinikään Sakkolassa.

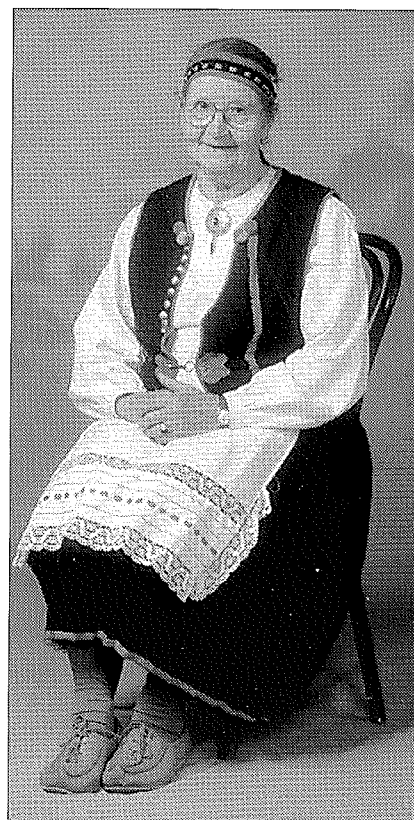
60 vuotta täytti Inga Anneli Karhunkoski, ei Ruokosuo, kuten edellisessä numerossa virheellisesti kerrottiin.

Syntymäpäiväsankarilta MUISTOJEN RUNO

Liplattakaa laineet Suvannon rantaan
sen valkoiseen hiekkasantaan.
Runo-laiva saapuu Kirvesmäen rykkiin,
sillä joku siellä aina muistoissa kykkii.
Pyörikkää pyörteet Taipaleen joen
vinhasti vaahdoten Laatokkaa kohden.
Ulapalla siellä tuli monelle loppu
muistojen kyyneleet, teillä on hoppu.
Karjalan lapsen elämän monen kirjavaa on ollut
sotakoetukset pienten lasten kanssa koetuksi tullut.
sydäimestä huokaus ja hiljainen rukous,
Isän Ylhäisen puoleen on noussut.
Hyvät naapurit kiitän ja siunaan teitä
vielä vuosien jälkeen en mielestä heitä.

Taivaassa tavataan ja iloitaan siellä
kovat koettelemukset täällä elämän teillä.
Kirvesmäen poikia neljäkymmentä kaatui
lapsuusystävät maaksi maatui.
Karjala menetetty - sydän verta vuotaa.

Rukoilen heidän puolestaan, rauha heidän sieluilleen, huokaan.
Merkkipäivänäni ajatuksissa kuljen Suvannon rantaan
kyyneleeni tippuu hiekkasantaan.
Oi sinä pyhä Taivahan Herra
korjaa lapsesi luoksesi keran.

Laina Huuska
11.9.1996, 80-vuotispäivänään.

Kultahäät

Viisikymmentä vuotta sitten, 23.6.1946 vietettiin Lukkarilan Hannulassa Varpaisjärvellä Sievi Pajarin ja Aapro Kurikan häitä. Kultahäät Sievi ja Aapro halusivat viettää kahdestaan, mutta ilman kuokkavieraita he eivät selvinneet. Kaiken varalta Sievi olikin tehnyt kakun, mitä tässä kuvassa kultahääpari leikkaa. Onnea!

Vihittyjä

Vihitty Päivi Naskali ja Christian Schrank, München 31.5.96. ja Lempäälä 5.7.96. Päivin isä Eino Naskali on lähtöisin Sakkolan Pannusaarelta ja äiti Siviä, omaasukua Nordman, Sysmästä.

Riina Lumikki Hovilainen ja Erkki Oikarainen vihittiin Vanajan kirkossa 7.7.1996. Hääjuhla vietettiin historiallisessa Vanajanlinnassa.

Riinan mummo oli Kirsti Maria Hovilainen, os. Falin, syntynyt Sakkolan Kiviniemessä. Kuvan lähetti Riinan äiti Hilikka Hovilainen-Ranssi.

Ohra- porkkana piirakat

Kerttu Virolainen Vesilahdesta taitaa oheisten herkullisten ohra-porkkanapiirakkojen teon. Pienet piirakat eivät kuulemma ole sen kummemmin pyhäruokaa - maistuvat kyllä juhlapiiirakoilta - vaan niitä leivotaan varsinkin syksyllä kun porkkanat ovat makeimmillaan.

Kuori:
3 dl vettä
2 dl vehnä jauhoja
6 dl hienoja ruisjauhoja
2 tl suolaa

Reseptin toimittaneen Ritva Kosken äiti Anna Raaska, rautulaisia juuriltaan, kertoi että myös Raudussa tehtiin samanlaisia puolikuun muotoisia piirakoita.

Laittakaapas lisää ruoka- ja leivonta-ohjeita muillekin kokkaajille kerrottavaksi!

Puuro:
1,5 lt maitoa
4 dl rikottuja ohraryynejä
1,5 tl suolaa.
Puuroa keitetään noin tunti.

1,5 kg porkkanoita kuoritaan, paloitellaan ja keitetään vähässä suolalla maustetussa vedessä kypsäksi. Vesi valutetaan pois ja palat survotaan hienoksi, ja tätä valmista survosta sekoitetaan 7,5 dl ohrapuuroon.

Kuoriosan aineet sekoitetaan ja vaihdetaan sitkeäksi taikinaksi. Kaulitaan leivinpöydällä levyksi ja otetaan juomalasilla pieniä kakkaroita, jotka kaulitaan pyöreiksi ohuiksi levyiksi. Kuoren toiselle puolelle levitetään ohra-porkkanapuuroa puolentoista senttimetrin paksuuti. Kuoren tyhjä osa käännetään puuron päälle ja sormin painetaan reunat tiukasti kiinni.

Piirakat pistellään haarukalla ennen uuniin laittoa ja paistetaan hyvässä uunin lämmössä.

Ylioppilaita

Kevään uusia, sakkolaisjuurisia ylioppilaita, on Anu Lindell Tampereelta.

Valkeakosken lukiosta kirjoitti Laura Pauliina Kuuppo. Vanhemmat Terhi ja Martti Kuuppo, isovanhemmat Paula, os. Kuparinen Lapinlahdesta ja edesmennyt Matti Kuuppo Röykkylästä.

Valmistuneita

Risto Huuska on valmistunut diplomi-insinööriksi 26.4.1996. Tampereen Teknillisestä Korkeakoulusta.

Vanhemmat Torsti ja Raili Huuska. Isovanhemmat Iivari ja Laina Huuska Sakkolan Pannusaaresta.

Hiljentymään Ylläkselle

Karjalan Liitto järjestää Ylläsjärven Tunturihotellissa parhaimpaan ruska-aikaan sijoittuvan hiljentymisen viikon.

Viikkoa vietetään 28.9.-5.10.96. paitsi rukouksen ja hiljaisuuden merkeissä, myös liiton vuoden teeman "Kirkko Karjalassa" merkeissä. Aiheita tarkastellaan sekä ortodoksisen että luterilaisen kirkon näkökulmasta.

Viikolle voi hakea Karjalan Liitosta lomatukea, tied.puh. 09 - 757 3497 Virpi Mettänen.

Pannusaari - yksi parhaiten säilyneistä kylistä

Helena ja Tuomas Naskalin talo - mukana myös joukko toivioletkeläisiä menossa kotikyläänsä. 1990.

- Ohessa muutamia kuvia Sakkolan Pannusaarelta, joka on parhaiten säilynyt Sakkolan kylistä, kirjoittaa Kaarina Kekki Helsingistä.

- 27 talosta puuttuu vain 5 taloa. Asuinrakennukset ovat säilyneet, mutta lähes kaikki navetat ja ulkorakennukset on hävitetty, kuvakoosteen toimittanut Kekki jatkaa.

- Kaikista säilyneistä taloista ei valokuvaa ole. Useat rakennukset ovat huonossa kunnossa, mutta joitain taloista on korjailtu, jopa maalattukin.

Kuvien alla on tiedot talon omistajista ja/tai talossa asuneista, samoin kuvanoton vuosiluku. Mahdollisesti jatkossa julkaistaan vielä toinen osa.

Matti Kiurun talo, Rauha Haukkilan koti. 1990.

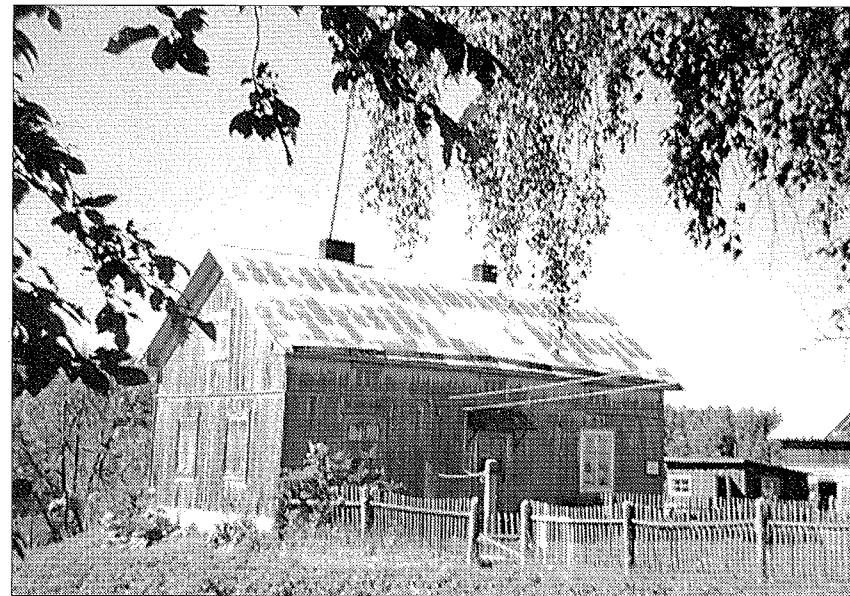
Juho Kiurun talo. 1987.

Anna-Liisa Pitkäsen koti. Asuivat Emilia Valtonen ja työt. 1987.

Antti Naskalin talo/ Manu Jousranta. 1988.

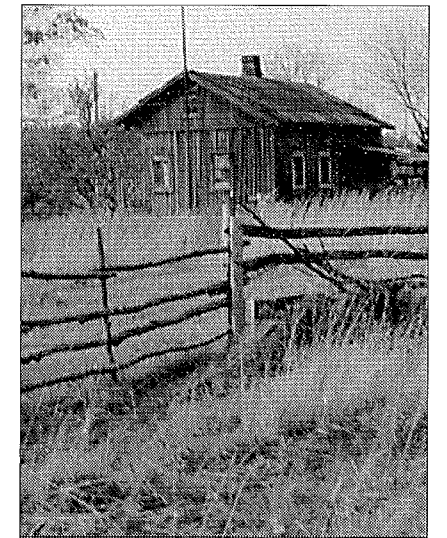
Naskalin Alen talo. 1987.

Armas Naskalin talo. 1987.

Naskalinmäki, Väinö Vanhasen talo.

Armas Ruunan talo. 1987.

Antti ja Eino Naskalin talo. 1987.

Puolalaisen suutarin jälkeläiset koolla:

Pulakan suku järjestäytyy

Perimätiedon mukaan krakovalaisen suutarin Mats Polakin jälkeläiset, Pulakan suku, kokoontui ensimmäiseen sukutapaamiseen Nokialle Knuutilan kartanoon 14.7.1996. Paikalle saapui Pulakoita Raudun, Sakkolan, Pyhäjärven ja Metsäpirtin sukuhaaroista, yhteensä yli 50. Meistä jonkin verran eläkeikää nuoremmista oli mukava kuunnella tulijoiden ensikomentteja: mistä pitäjästä, kenen tyttö, oletko käynyt Karjalassa? Jälleennäkemiset olivat todella iloisia, uusia serkkuja ja pikkuserkkuja löytyi heti joillekin.

Anja Pulakka on tehnyt valtaisan työn selvitellessään suvun esi-isäpolvea kantaisä Sigfredistä 1700-luvulta nykyaikaan asti. Monille tapaamiseen osallistuneille löytyi vähitellen esi-isiä useita polvia taaksepäin ja sitä kautta sidoksia muihin paikallaolijoihin.

Suvun historian selvittelyn lisäksi päätettiin yksimielisesti ryhtyä toimenpiteisiin Pulakan sukuseuran perustamiseksi. Valittuun toimikuntaan hoitamaan käytännön asioita kuuluvat Maria Pirhonen, Anja Pulakka, Varpu Liukkonen, Esko Pulakka, Lauri Pulakka, Martti Pulakka ja Tuula Keskinen.

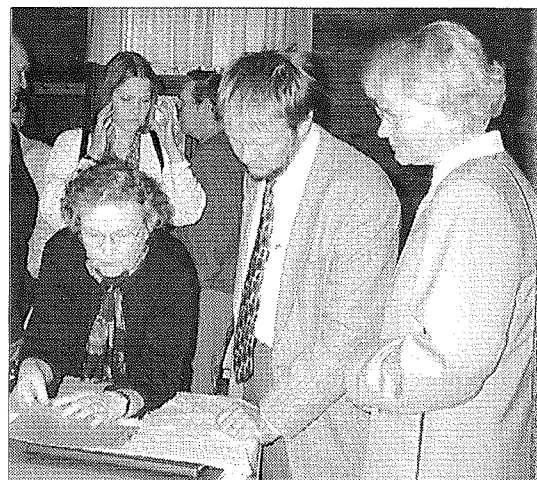
Varsinainen sukuseuran perustamiskokous pyritään pitämään kuluvaan syksyn aikana. Suvun tietojen kerääminen sukukirjaksi lienee perustettavan sukuseuran yksi konkreettisimmista tehtävistä. Tietojen keruu aloitettiin jo sukutapaamisessa ns. perhekorttien jake-
lulla.

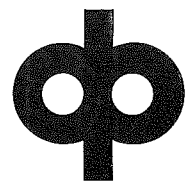
Pulakan sukua kokouspaikan portailla. Vasemmalla sukutapaamisen isäntä Esko Pulakka.

Sukutapaaminen oli iloinen ja puhelias monen sukupolven kohtaaminen. Vanhimmat olivat yli 80-vuotiaita, nuorin nukkui vaunuissa. Karjalaisen sukuperinteen siirtäminen nuoremmille polville on varmasti kaikkien sukuseurojen, niin tämänkin perustettavan, tärkein tehtävä niin kauan kuin keskuudessamme on vielä alkuperäisiä tietäjiä ja muistajia.

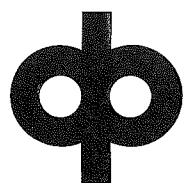
Tuula Keskinen

Anja Pulakka selvittelemässä omien uusien sukulaistensa sukujuuria. Vierellä seuraavat Martti ja Leena Pulakka

**TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
- PERINTEISIIN NOJAUTUEN -
TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ**

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

Kiviniemen Koiraset koolla

Hannu Karreno ja vaimonsa Anu-Liisa olivat kutsuneet sukuaan koolle 29. kesäkuuta 1996 - kiitokset vain heille aloitteen tekijöinä. Kutsun kuuli ja Saarijärvelle Summassaareen saapui noin 50 Ville, Aapron ja Filemonin jälkeläistä.

Näkyi ja kuului, miten Sakkolan Kiviniemestä lähtöisin olevan suvun jäsenet olivat hajaantuneet ympäri Suomea ja muuallekin. Kaukaisimmat taisivat olla Kanadasta ja Floridasta. Nuorempi sukupolvi tapasi vielä sitä vanhempaa väkeä, joka oli elänyt suvun lähtösijoilla.

Filemonin tytär Aune Kinnunen kertoi historiaa ja muisteli elämää ennen sotia Kiviniemen maisemissa. Hän tiesi kertoa, että esi-isämme tulivat Ruotsin vallan mukana mahdollisesti Ahvenanmaalle. Sakkolaanhan syntyi silloin autoita tiloja ortodoksiväen lähtiessä Venäjälle luterilaisuutta pakoon. Hän kertoi, että Koirasten tilat eivät joutuneet lahjoitusmaiksi, tilalliset saivat olla kaikissa historian vaiheissa itsenäisiä talonpoikia. Kuinkahan moni nykyisistä sukulaistamme saa vielä elantonsa maataloudesta?

Koirasia - erinimisiä sellaisia - oli koolla noin viisikymmenpäinen joukko. Kuva: Ulla Virtanen.

Aune muisteli myös suvun vahvoja naisia. Hän kertoi myös, miten aina heikompia autettiin hienovaraisesti, meteliä pitämättä.

Annikin mielessä oli vahvasti mm. postin jako ja 11-vuotiaana tapahtunut evakkoon lähtö.

Saamme varmaan myöhemminkin

kuulla enemmän suvun elosta ja olostta. Sovimme, että kokoonnumme seuraavan kerra mahdollisesti vielä suuremmalla joukolla juhannuksen jälkeisellä viikolla 1998. Yhteyshenkilönä on Marja Laiho, osoite: Jussinkatu 2 24800 Halikko, puh. 924 - 7364509.

Esko Koiranen

Kuupon sukua yhdessä

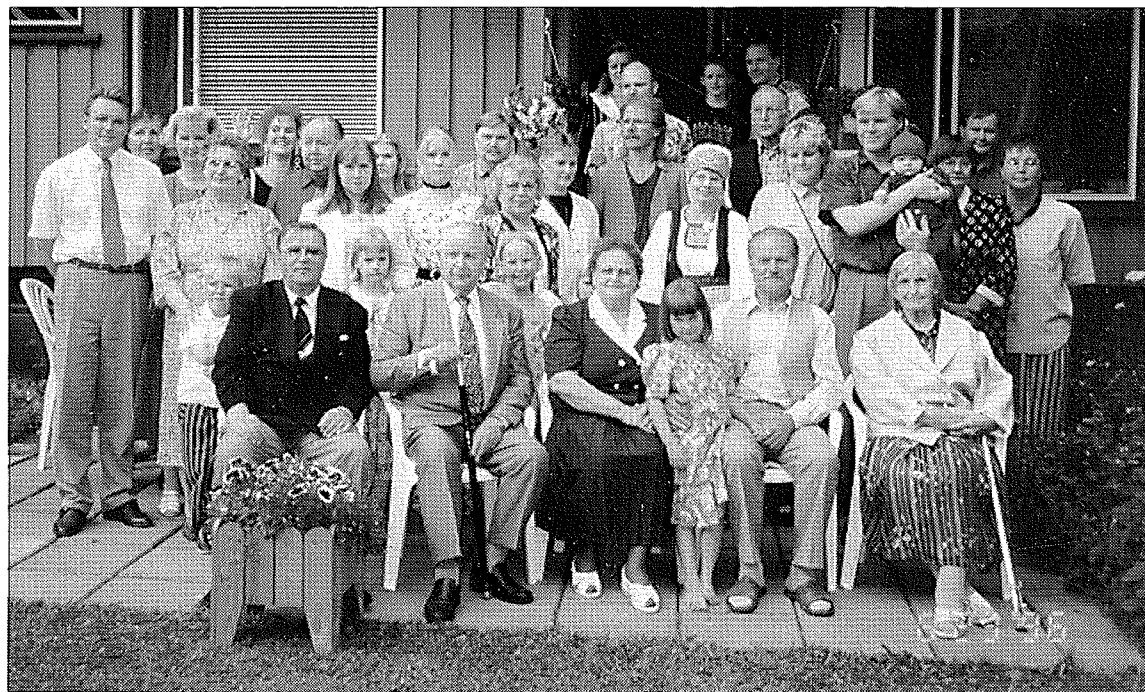
Sakkolan Vilakkalasta, Iida ja Pekka Kuupon jälkikasvua oli koolla Orivedellä, kun Martta Matilainen, os. Kuuppo täytti 70 vuotta 15.7.1996.

Martta kutsui kotiinsa kaikki viisi sisarusta puolisoineen ja jälkipolviineen, toiset jo neljättä polvea. Näin saimme viettää kaunista kesäistä juhlapäivää iloisena sukujuhlanä tässä lapsille ja lastenlapsille rakkaaksi tulleessa talossa ja pihapiirissä. Nautimme Aila ja Kati Heikkilän tarjoamat hyvät ruoat ja kahvit ja virkistymme ja iloitsimme toistemme seurasta - muistellen menneitä hauskoja tapahtumia. Kuuntelimme myös Ailan ja Katin kauniit laulut, Marjatan ja Helinän runot ja soitot, ja tietysti laulettiin yhdessä kauniista Karjalastamme.

Lämpimät kiitoksemme Martalle ja Martille tästä ikimuistoisesta tilaisuudesta. Kauniit muistot eivät katoa.

- S.K.

Sipilänmäen Karosilla 17. sukujuhla

Sakkolan Sipilänmäen Karoset viettivät 17. sukujuhlinsa 29.6.1996. Nokiolla. Järjestelyistä vastasi tänä vuonna serkku Kerttu (Adolfin tytär) ja Pauli Riihelän kutsumana.

Läsnä olivat seuraavat serkut: Helvi Ruuth, Martti Wilhemipoika Karonen, Irja Rauhala, Kari Nuora, Paavo Nuora, Ruut Karonen ja Martti Viljaminpoika Karonen.

Suvun puheenjohtaja Martti W Karonen toivotti juhlaa tervetulleeksi ja iloitsi runsaasta osanottajajoukosta. Kokouskutsua oli noudattanut epävirallisesti sihteerin laskennan mukaan noin 37 henkeä. Lämmin aurinkoinen

sää tuntuikin suosivat sukujuhlaa, olihan alkukesä monin paikoin kolea ja sateinen.

Kokouksesta sitten: suvun puheenjohtajaksi valittiin Martti Wilhemipoika Karonen Tampereen Messukylästä. Seuraavan toimikauden sihteeriksi Martti Viljaminpoika Karonen Ulvilasta.

Asialista käytiin läpi kohta kohdalta ja mielipiteitä vaihdettiin. Seuraavasta kokoontumisesta päätettiin, että vuoden 1997 20. vuotuinen sukujuhla kokouksineen pidetään Sakkolan Sipilänmäellä. Matkalle oppaaksi lu-

pautui Messukylän Martti - hän, joka parhaiten tuntee kotikonnut.

Vuoden Serkku -96 ja rotuporsaansa arvonimi myönnettiin serkku Helvi Ruuthille, kultaisen laatan ja mitalin kera. Mainittakoon, että Vuoden Serkku -95 oli puheenjohtajamme M.W. Karonen. Perinne jatkuu siis.

Kokouksen päätyttyä pj Martti kiitti isäntäväkeä talon antimista, pitopöytä oli mahtavan runsas ja herkullinen. Päätteeksi kajautettiin laulu Karjalan kunnailla.

Tapaamisiin. Sakkolassa nähdään!

Martti V. Karonen

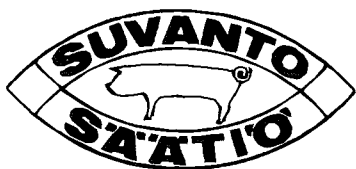
Kasteella

Pääsiäisenä 1996 kastettiin Juho Petteri Mikkonen, lapsen vanhemmat Mari ja Ilkka Mikkonen Huittisista.

Marin vanhemmat ovat Lea ja Voitto Nihti Punkalaitumelta, isovanhemmat Hilja ja edesmennyt Väinö Nihti Sakkolan Ojaniemestä. Kuvassa neljän sukupolven edustus.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

Tilaa oma lehtesi -
loppuvuosi parillakypillä!

Sakkola-Rautu -puku tutuksi

Virkki Käsityömuusella Karjalatalolla pidettiin heinäkuulla kansallispukuesittely, jossa esiteltiin kansallispuku- ja museon omista kokoelmista. Sakkolan puvun lisäksi esittelyyn oli valittu Kanneljärven, Houtskärin puvut sekä eestiläinen kansanpuku.

Sakkolan (Sakkola-Rautu) kansallispukuun kuuluvat seuraavat osat: rekkopaita, hartuushame, talvi- ja kesäesililinat, sarkaviitta ja pellavakankainen kesänuttu eli kostuli. Päässä nuoret naimattomat tytöt käyttivät säppälinauhaa, ortodoksivaimot harakkaa eli sorokkaa ja luterilaiset huntua. Nykyään siviilisäätö ja uskontokunta ei enää ole niin tarkasti määritelty, joten päälaiteen valinta saattaa panna nykyäisen miettimään.

Puku on ns. äyrämöispuku. Tätä pukutyyppiä käytettiin Äyrämöisten kihlakunnassa. Puvulle ovat tyypillisiä rekkopaita ja hartuushame. Paita on saanut nimensä pääntien juuresta olevasta kirjontakappaleesta, "rekosta". Hartuushameessa villainen, leveä ja painava hameosa kiinnittyy "hartuuksiin", eräänlaisiin kapeisiin henkseleihin, jotka nostavat hameen kainaloihin saakka. Karjalaisissa hameissa on helmassa aina jotakin koristetta, äyrämöisillä punaista tai keltaista verkanauhaa tai - kuten tässä - raidallinen villanauha.

Esiliinaa käytettiin aina, se kuului säädyllyseen pukeutumiseen. Talviesiliina on villainen, punasävyinen, revinäisin ja hapsuin koristeltu. Kesäesiliina on pellavaa, siinä on reikäompeleita ja karjalaisia pitsejä eli nyytinkejä.

Talvinen päällysvaate on hihallinen sarkaviitta. Kaikissa karjalaisissa sarkaviitoissa on samantapainen, hyvin omalaatuinen malli ja koristelu, mutta niissäkin on pitäjakohtaiset, toisistaan poikkeavat ominaispiirteet. Kesäisen päällysvaate on pellavainen kostuli, jonka pääntiekaitealeessa ja etuliepeen reunoihin on kirjontaa. Kostulin käyttö alkoi helatorstaina, "kostulipyhästä", jolloin se pantiin päälle kir-

Sakkolan täydellinen kansallispuku. Malleina Tyyne-Kerttu Virkki ja Auli Virtanen.

Virkki-Käsityömuusella on syyskuun 21. päivä nimipäiväperinnetilaisuus - ja Kiviniemen markkinat. Sana ja sävel-tapahtuma pidetään 26.10. ja kuusenkorisajaiset 23.11, jolloin myös aloitetaan joulunäyttely. Syyskuun 14. päivänä avattiin näyttely Heimorikkautta; Eestin ja Aunuksen käsityöperinnettä.

kolle mennessä, oli kuinka kylmä tahansa.

Kaikessa pukeutumisessa viime vuosisadalla, jolta ajalta tämä puku on peräisin, pyrittiin "säädyllyyteen". Se käsitettiin jotenkin siviili- tai sosiaalisäätöyn kuuluvaksi asiaksi tai vastakohtaksi "säädyllysmälle" samassa merkityksessä kuin me sen ymmärtäme. Säädyllysmästä elämäntavasta yhteisö rankaisi naisia (vain naisia) pukeutumismääräyksillä, kielloilla ja painostuksella.

Päälaitteella ilmaistiin monta asiaa: uskonto, siviilisäätö ja tietysti asuinpitäjä. Ortodoksivaimojen harakka eli sorokka muistuttaakin malliltaan lintua. Siinä on ikään kuin pyrstö ja siivet. Sivukappaleet - "siivet" - sidotaan niskassa solmuun pyrstön päälle. Otsalle jäävä osa on taidokkaasti kirjoitettu. Luterilaisten huntua ei muistuta vähäkään huntua. Se on pieni, läpimitaltaan kolme senttiä oleva nappi, joka

kiinnitetään otsalle hiuskiehkuraan juuri hiusrajaan. Sakkolan huntua on kokenut sananlaskun pyynn kohtalon ennen sikäläisen elämänmenon loppua. Sen taittelutavassa ja perusrakenteessa on kuitenkin samoja piirteitä kuin lähes metrisissä hunnuissa. Sakkolan huntua ei ole koskaan pesty, vaan se poltettiin saunan pesässä ja otettiin uusi "pulvanan" päällä taitettu tilalle. Nuoret naimattomat naiset ja tytöt käyttivät punaverkaista säppälinauhaa.

Sakkolan tai Sakkola-Raudun kansallispukua ei ole vielä virallisesti tarkistettu alkuperäisten museoesineiden mukaiseksi, vaikka museokappaleita on käytetty tarkasti ompelu- ja valmistusohjeita laadittaessa. Puvun mallin ja työohjeiden virallistaminen ei enää vaadi suurta tutkimustyötä, vaan ainoastaan maksajan.

Auli Virtanen
koti-teollisuusopettaja

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttoreista Kuljussa ja Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös:

Eino Kuisma, Punkalaidun puh. (921) 767 4346

sekä Lempäälässä

Anneli Kuisma, Esteri Lopenen ja Aaro Viskari

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 931-3784 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.

Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA
Mantereentie 199, 37500 Lempäälä
Puh. 931-373 9541

PITO-KALAASI KY

Juhla- ja merkkipäiväpalvelu

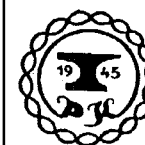
Aila ja Kati Heikkilä

Puh. 931-343 3902, 931-266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

Saarenkärjenk. 1 B, 33300 Tampere

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

Puh. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435

Autopuh. 949-239 535

**TOIMIVIA METALLIOVIA YM. RAKENTEITA
ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA**

Putkiliike

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
*Seuraava lehti
ilmestyy
marraskuussa.*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 1996 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Moisio

Puhelin (931) 374 8448 ilt.

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku